

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A közigazgatási reform.

Arad, január 31.

Perczel Dezső belügyminiszter különös figyelemreméltó programbeszédének dereka az a rész, mely a közigazgatás rendezéséről szól. Nemcsak azért, mert e nyilatkozatokat épen a belügyminiszter tette, ki ez által bepillantást engedett azon szándékokba és tervekbe, melyek a közeljövő legnevezetesebb reformját megszülik; hanem azért is, mert egy régi vármegyei ember gyakorlati tapasztalatain átszűrte, elfogulatlan véleménye és fölfogása tükröződik vissza szavaiban. Egy oly emberé, ki — mint helyesen mondja — össze van forrva a megyével, s ha elfogult lenne, kétségtelenül inkább a megye mellett, mint ellene volna elfogulva. Ámde egyszersmind oly emberé is, ki a közügyekben emancipálni tudja magát a sziv és kedély sugallatai alól, hogy a higgadt, nyugodt megfontolás hideg bírálatának üvegén át nézze a dolgot.

Említésre méltó tapintatra vall az a körülmény, hogy a közigazgatás reformjával kapcsolatban a nemzetiségi kérdést meg se említette. A kormány tehát kizárólag adminisztrációs célból, az általános közjó szempontjából akarja rendezni a közigazgatást. Nem fegyvert kíván egy, vagy más tekintetben biztosítani magának, hanem eszökt kíván megnyerni arra nézve, hogy a közigazgatás körébe eső köz- és magánérdekek gyorsabb és jobb kielégítést nyerjenek. Nem akar mumust csinálni

egy, a közjóra célzó intézkedésből, melynek keresztülvitele egyaránt érdekében áll a haza minden polgárának, bármelyik nemzetiséghez tartozzék, s melynek tendenciája nem az, hogy az önkormányzati jogokat megszorítsa, hanem, hogy kiterjessze és határozottabb alakba öntse. Ezeket azért tartjuk szükségesnek kiemelni, mert az államosítás ellenzői a nemzetiségi féltékenységet is föl akarják használni.

Különb, hogy a kormány kiindulási pontja mily korrekt, abból is látszik, hogy a belügyminiszter a közigazgatás rendezését régi politikai tartozásnak tekintti, melylyel a törvényhozás még mindig adósa az állam polgárainak. Már az 1848-iki törvényhozó törvénybe igtatta az elvet, hogy a megyei rendszer a parlamentárizmussal összhangba hozandó. S e kijelentéstől 1891-ig csak annyira mentünk, hogy akkor ismét tettünk egy rövid elvi kijelentést, bár nem oly általánosságban és határozatlanul, mint előbb, mert itt már megjelöltük az irány azzal, hogy a közigazgatásról kimondatott, hogy az állami feladatot képez, s egyben körülírták a rendezés föltételei is, midőn a kormány taxative felsorolt közigazgatási és ugynevezett garanciális javaslatok benyújtására utasított. E két lépés után most már ott állunk, hogy a harmadik lépéssel az egész kérdést meg kell oldanunk. Erre köteleznek a jelzett törvények, erre mindennemű érdekeink.

Igaz, hogy törvények se kötelezhetik a kormányokat, s a törvényhozást arra, hogy egy reformot ebben, vagy abban az irányban oldjanak meg. Megteszik ugy,

a mint meggyőződésük, s a többség elvi álláspontja kívánják. E tekintetben nem is akarjuk az 1891-iki törvényt argumentum gyanánt fölhasználni. Nem azért akarunk államosítani, mert e tekintetben a mai kormány és parlamenti többség is az akkori álláspontján vannak. De a mi az 1848-iki törvényeket illeti, ezek — bár általánosabban szólnak — mégis argumentumot szolgáltatnak az államosítás mellett, s a mai municzipálisták ellen, kik épen 48-asoknak szeretik nevezni magukat. Mert akkor a régi önkormányzati rendszer állt fenn, s ezzel szemben merült fel annak szüksége, hogy az a parlamentárizmussal, a felelős kormányzattal összhangba hozassék. A miből következik, hogy a kettő nem áll összhangban, mert különben nem hangoztatták volna már az akkori törvények az összhangba hozatal szükségét. Es így azok a 48-asok, kik most a reform ellen küzdenek, pápábbak akarnak lenni a pápánál.

Egyébiránt azt ezek is elismerik, hogy a közigazgatást javítani kell. De hogy miként? erre nézve még mindig általánosságban beszélnek. S a mennyiben részleteikbe pillanthatunk, azokból azt látjuk, hogy ép azokat a rendelkezéseket akarják törölni, melyek eddig a miniszteri felelősség figyelembe vételével tettek elszórtan az időközi törvényekben. A 48-iki törvények alkotóinak pedig csakis az lehetett az intencziójuk, hogy ha a miniszteri felelősséget behozták, adjanak módot az egész vonalon e felelősség gyakorlati érvényesítésére. Mert ha a kormányok ettől elzártnak s minduntalan a közbevetett megyei önkormányzattal takarózhatnak,

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Petrovics Katalin.

Irta: Bródy Sándor.

Szombaton — az elmúlt heten — a bácsipetrovicselói kis parasztlányok örömmel látták, hogy nincs iskola. A tanterem üres, a búbos fűtetlen, a tanító kisasszony nem irt a táblára semmit.

A nagyszimás lányok egy kicsit játszottak, a míg valamelyiknek az okosabbak közül eszébe jutott, hogy beszédbe ereszkedjék a tanítóno öziozójával, a ki kedvetlenül nyújtózkodott a búbos vállán:

— Hé, hol a kisasszony?

A macska leugrott és miákolva menekült az ajtó elé, s mely a tantermet a tanítóné lakosztályával összekötötte. Egy bátor leány kinyitotta neki az ajtót és akkor látták, hogy a kisasszony még fekszik. Sőt alszik is még és nem ébred, hiába kántálják el neki a dicsőségek a Jézus-Krisztust. A macska felugrik a párnájára, feje mellé és onnan néz szét kibívón és haragosan. Mindhiába, az alvó ott fekszik mozdulatlanul, daczosa, elkeseredett, fehér arca körül fekete haja összekuszálva, mint egy raj kigyó, a mely elvégezte munkáját és nem tud mozdulni többé.

— No a kisasszony meghalt! jegyezte meg az asztaloslány.

Csak azt nem értették, mért van akkor

felöltözve? A nyakán kék szalag, a kezén keztyű, a virágos kalapja kikészítve a székre. Egy kis szemtelen birizgálta, többen szerették volna felpróbálni. De az asztaloslány elkiáltotta magát:

— Ni, megmozdul!

Megijedtek, szétrebbentek, apró lépéseikkel egy óra alatt tele lett a falu sima hőmezője, a halott házak előtt, a néptelen utcákon valamiféle jelentkezett, a ráoz templom csengetyűje megszólalt:

— A kisasszony meghalt, meghalt a kisasszony!

A kutyák ugattak, a hol disznóval bántak, megállították a bárdot, haláleset vagy szerencsétlenség nagyobbára csak nyáron szokot a faluban történni, télen enni és aludni kell. A halotti csengetyű megzavarta az álmot, amíg egyszerre hirtelenében a szava elfogyott, fölben maradt.

Nagykendős öreg asszonyok jelentek meg a havon és siettek egymásfelé, az iskola felé:

Oh, oh, oh! Hát a kisasszony megölte magát.

Zomborból jött ide, egyenesen a tanítóképzőből. Petrovics Katalinnak hitták, husz éves és azt mondják: igen szép volt. En nem ismertem, nem is sejtettem, hogy van a világon, a faluját nem tudom hol van, a száraz esetét olvastam tegnap valamelyik napi újságban. Nem is tudom, a Petrovics Katalin dolga

mért csinál oly mozgalmat a fantáziámban és én, a kinek mesterségem, hogy megható eseményekkel foglalkozzam, de meghatva ne legyek: mit akarok a falusi öngyilkos leánytól.

Hát megölte magát! Mert nem kellett neki az élet, mert nem esik jól a világ annyi meg annyi százezer művelt leányának, a ki pórias viszonyok közé kerül. Nem tudott megmaradni a világban, mint nem tudnak megállani azok a lányok, a kik magukra vannak hagyatva, kenyérkeresetre utalva, férjiszerepre kárhoztatva, a mikor biába minden tudományuk, minden elhatározásuk, csak lányok, szegény gyenge lányok! Mily rettentő gondolat: egyedül! A világban úgy félnek, mint az ijedős gyerek az ismeretlen sötét szobában. Összefogják szoknyájukat, mert ime: a férfiak dühös komondorokká változva, morogva veszik őket körül és fenyegetőznek, hogy letépik ruhájukat!

Nagy rajokban menekülnek a halálba. Szinte látom, a mint összefogódkodva mennek. Szépen felöltözve virággal a kokett-hajjukban, megkékült ajkukon dacz vagy elhalt szitok a férfiak ellen, a férfi társadalom ellen, a mely nyomorult, konfuzus állapotában hol férfiaknak kívánja, hol lányoknak parancsolja őket, kenyeret ad a kezükbe és így szól:

— Itt van, az enyémoól adom, csokolj kezet! Aztán légy vén professzor és naiv fiatal leány!

Az én Petrovics Katám ugy látszik, nem

akkor a kontemplált egység helyett zűrzavar, szakadozottság, sőt fennakadás állhatna be s az állam elveszne a muni-
cipiumok között.

Az 1891-iki rövid törvény annyiban mégis értékes, hogy helyes alapot nyújt a reformhoz. Mert kizárja az egyoldalúságot. Nem engedi meg, hogy a reform csak abban a részében valósítsák meg, mely a felelősség érdekében a megyei rendszert módosítja; hanem elrendeli, hogy egyidejűleg az a másik rész is megoldassék, mely a kormány hatalmából származható visszaéléseknek utját állja. — Tehát a közigazgatás átalakításával egyidejűleg az ugynevezett garanciális törvények is megalkotandók. Melyek ezek? A közigazgatási bíraskodásról, a fegyelmi eljárásról, s a választásoknak kuriai elbírálásáról szóló törvények.

Hogy a kormány mennyire hű ez állásponthoz, ez kitűnik a belügyminiszter nyilatkozataiból is, melyek szerint e törvények jobban elő vannak készítve a tulajdonképpeni közigazgatás államosítására vonatkozó törvényeknél. S hogy ezek is mennyire nem fogják az önkormányzati jogokat csorbítani, hanem azokat a mai helyzettel szemben a kormányhatalom rovására inkább kiterjesztik: erre nézve is szembeszökő gyakorlati irányezsméket találunk a belügyminiszter programnyilatkozatának azon részében, mely a törvényhatóságoknak bizonyos ügyekben a kormány gyámkodása alól való felszabadításáról, s a felelősségi jog szabályozásáról, valamint az önkormányzati jog és képesség egyensúlyba hozataláról szól.

Altalában az egész beszéden, de különösen az itt felolvasott közigazgatási részen egy utolsó izeig gyakorlati embernek behízogó, mert keresetlen és természetes, okoskodása vonul végig, melynek hatása ép oly kedvező az ország minden részében, mint a milyen volt az előadás színhelyén, hol a közönség pártszinezet nélkül eljenzett, s az ellenzéki pártok vezéregyenységei csatlakoztak az üdvözlőköz. A miből következik, hogy a parlamenti ellenzéki pártok a belreformok terén nemsokára még jobban elszakadnak a közvélemény talajától, s maradnak egyedül — taktikájukkal.

BELFÖLD.

A költségvetés tárgyalásának folyamán a képviselőház, mint tudva van, az országgyűlési kiadásokat fölemelte 10,000 forinttal. — Ehhez járul a múlt évi ujonczosási többlet kiképzésére a honvédelmi miniszter által kért 600,000 frt s a honvédségélyezési ózélóknak 180,000 forinttal való fölemelése, melyet a miniszterelnök fog javaslatba hozni. E három tétel tehát együttesen 790,000 forinttal fogja rontani a költségvetés mérlegét. Ezzel szemben a pénzügyminiszter, mint értesülünk, a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával indítványozni fogja, hogy a fogyasztási adók bevételi előirányzata 800,000 forinttal fölemeltesék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, január 31.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Eszterházy, Josipovich Imre és Hock.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső miniszterelnök, Wlassics Gyula, Josipovich Imre, Lukács László és Perczel Dezső miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A közoktatási költségvetés.

Márkus József azt tartja, hogy ha valaki megírja a mostani idők történetét, arról úgy fog írni, hogy — Magyarország a törvényen kívüli állapotban. Erre bizonyítékul felhozza, hogy vannak ugyan törvényeink, de ezeket vagy nem hajtják végre a belejük fektetett szellem értelmében, vagy pedig olyan homályosak, hogy nem lehet bennük eligazodni. Például idézi az 1868: XXXVIII. törvénycikket, amelyet mentől többször olvas el, annál kevésbé van vele tisztában. A törvény gyakorlati alkalmazásából igyekszik ki mutatni, hogy a törvény nem felel meg a magyar közoktatás feltételeinek. Ezen törvény szerint a községek kötelesek az iskolafenntartásról gondoskodni, ámde csak egyenes állami adójuk 5 százaléka erejéig. Ebből pedig nem lehet iskolát fenntartani. Beszél azon intézkedésekről, melyek e törvényben a hitfelekezeti iskolákra vonatkoznak s állítja, hogy sem a felekezeti, sem a községi iskolákat az ismétlő oktatásra szorítani nem lehet, mert erre egyenes állami adójuk 5 százaléka már nem kerül. Foglalkozik Berzeviczy beszédének azon részével, mely a felekezeti iskolák államosításáról szól. Itt Berzeviczy azt mondta, hogy ebben a kérdésben elővigyázattal kell eljárni, mert az ellenzék, mely az újításokat sürgeti, midőn azok kivitelére kerül a sor, cserben hagyja a kor-

mányt. Azt hiszi hogy ez a vád a nemzeti pártra vonatkozik, azért ózatólja annak alapotosságát. Rámutat azután a törvény azon intézkedésére, mely a 6000 lakosnál többel bíró községeket polgári iskolák létesítésére kötelezi, még azon esetben is, ha a község felsőbb népiskolával rendelkezik. Ezen is segíteni kell, mert már ebből is sok visszasság támadt. Üdvözli a minisztert székében, akit annak betöltésére méltónak tart, annál is inkább, mert megvan győződve, hogy miniszterségének hosszabb vagy rövidebb ideje alatt ezen törvényt jobb cseréli fel. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Dégen Gusztáv miután röviden reflektál előtte szóló beszédére, melynek nem minden pontjával ért egyet, ráter felszólalása tulajdonképpeni tárgyára, a kultuszminiszter programjára. Berzeviczy Albert, közoktatásügyünk e jeles szakférfia, aki rámutatott idevonatkozó törvényeink hiányaira, szintén teljes elismeréssel fogadta e programot, mint olyat, mely alkalmas kulturánk továbbfejlesztésére. O is hasonló nézetben van s foglalkozva ezen programmal, arra a meggyőződésre jutott, hogy ez a program helyes alapra van fektetve, arra az alapra, mely a nevelés-oktatás együttes alapján akarja kulturánkat, közművelésünket magas fokra emelni. Foglalkozik gróf Bathányi Tivadarnak azon vádjával, hogy Budapesten az ifjak az egyetemet nem látogathatják. Ennek okát ő abban látja, hogy 4000—5000 egyetemi hallgató közt nehéz a fegyelmet fenntartani, másrészt pedig sok szegény fiú nemcsak azért jön Budapestre, hogy ott tanuljon, hanem hogy mellékesre magát fenntartsa.

Ő ennek tudná orvos szerét, ez pedig nem más, mint az egyéni szabadság fenntartása mellett, az ifjúság decentralizációja. Ez pedig oly módon történne, hogy az egyetemi ösztöndíjakat a kormány a vidéki akadémiákra is kiterjesztené, amely ösztöndíjból egy-egy ifju vidéki városban megélhetne. A vidéki akadémiák tápintézetekkel kapcsolatosan a budapesti egyetem fiókjainak nyilvánításának s tanáraik egyetemi tanári címét és jelleget nyerjenek. Ajánlja ezt az eszmét a kultuszminiszter figyelmébe. Thaly Kálmán azt mondta, hogy jeles külföldi tanárokat s így különösen a nagy Lenhossek tudós fiát, aki külföldre kényszerült menni, meg kellene nyerni egyetemünknek. Ő kéti, hogy ez lehetséges-e, hiszen még a kolozsvári egyetemi tanárok sem akarnak anyagi okokból Budapestre jönni. A tanárképzéssel foglalkozik azután hosszabban, majd ráter az egyházpolitikára. Ebben a tekintetben ő a püspöki karral, felekezettel egy nézetben van, hogy fiat pax! Ezt akarja a miniszterelnök is s üdvözli programjának ezt a pontját. A kongrua kérdéséről szólva, nem hiszi, hogy ennek megoldása elé a püspöki kar akadályokat gördítene, hiszen az egri és kalocsai érsekek maguk rendezik egyházmegyéikben e

fogadta meg a szót. Nem tudta. Es beállított a koszoruba, összefogózkodott a nagyvárosi leányokkal, a túlérzelmes hervadt szökékekkel, a nagy fekete szép leány.

Bizonyára nem egy nap elhatározása volt, küzködött a mig kinyújtotta kezét a szerencsés pohár után. Felöltözött, irt az anyjának, engedelmet kérve, hogy hiába tanította, többé nem küldheti neki a havipénzt. Volt-e még valaki, a kinek írnia kellett? Bizony, de talán még nem tudta a nevét. Es hogy nem fogja megtudni soha, — ez lehetett az utolsó percek legnagyobb fájdalma. De azt is eltöpi-totta az elhatározás. A rossz paraszasszonyok házimérgét a szerencséseké — mást keresett, de nem tudott keríteni — fogta és megitta. A poharat letette a Lubrich neveléstanára, a mely kinyitva feküdt éjjeli szekrényén. Tegnap még olvasta, hogy kell nevelni a kis parasztlányokat, hogy boldogok és erkölcsösök legyenek!

Félek, hogy félreértetek. Nem a férfiak, mert azokkal ez ügyben édeskeveset törődöm. A mit itt írok, az nem novella és nem mind valóság. Az eset maga igaz, ha egy-egy részletét ki is szinezi a fantáziám. A lapok tegnap megírták: a petrovoszelői tanítóné megölte magát, mert a fiuk tanítója azt mondta rá, — hogy nem jó leány. Egyáltalán ez a névtelen gazember, nem hagyta békén névtelen hősünket...

Az olvasó itt talán valami regényt sejt. Nem, nincs itt semmi más, mint nyomorúságos próza: A Petrovics Katalin könnyes kenyerét másnak szánta a férfi és nem tudta békén elviselni, hogy a leány kiküzdte mégis. Megválasztották. Jó Isten, az a megválasztás! Hallottak-e már önök arról, a mikor egy leány a férfiaknál állásért jár? Volt-e nőkonok, a ki ebbe a nyomorúságos helyzetbe került valaha? Es sirt-e az önök előtt vagy nevetett — a mi még rosszabb — elbeszélvén a befolyásos, bölcs és jóakarata emberekhez való kálváriáját.

Petrovics Katalin is bizonyára kerteskedett. De mit teyzen diplomájával, ha már megszerezte? Oh bizonyára szivesebben kötözött volna pergamennel befőtött a maga háztartásában, mert ilyen gyengék ezek a lányok, ha akár mily tudományosak is, még mindig nem adnak egy közepes férjet, akár egy egyetemi tanári székért. De nem kellett a tanítóné senkinek, bár szép volt és fiatal, s megtette azt a könnyelmű lépést, hogy megválasztatta magát és önálló állást vállalt egy föltre eső faluban.

Es nem volt talán gardedámja se, ha csak annak nem nézünk egy éhes, sovány állatot, azt a macskát, melyet az elhagyatott tanyáremben talált, a mikor abba mohó tettvágygal benyitott.

Elég is lesz talán a siránkozásból! Volta-képpen mit is akarok? A fenséges főhercegnő: Mária Valéria, aki nem hiába, hogy versiket csinál: okos és érzelmes asszony, tisztába hozta az egész kérdést. Nem régen, a mikor a budapesti angolkisasszonyoknál volt, megmondta:

— Sok a tanítóné; kevés az iskola!

A tanítóné sok, az iskola kevés, — ez az egész! Szegény leányok, jó családból valók, a kik nem remélhetik a nagy szerencsét, hogy valami nagylelkű ur élettársának választja őket valaha: megrohanják a pályát. Szülők, a kik félnek az elszegényedéstől, anyák, a kik talán a maguk sorsán okulva függetleníteni akarják leányaikat a férfiktól, szükegből, számitásból, hiúságból: tanítónének képezik ki a kisasszonyokat. Különösen a férfiktól, a férjhezmeneteltől való függetlenítés gondolata lett az utolsó időben oly erős, hogy légiónszámra küldi — és üldi — a jövő anyáit a jövő gyermekei számára tanítónak és nevelőnek. De hol hozzájuk az iskola — és hol lesz a gyerek?

Bocsánatot az élcziéléért. A következőekben tovább mentem a kelletemél. A komor szükség, a férfiak ellen való dacz erősödő gondolata: mindhiába. Egy leány beszélte nekem, hogyan tanulnak ok a felsőbb iskolákban. Almodnak a tanulmányaikról. Különösen a világhistóriát folytatják éjjelente, de valahogy sohase álmodják azt, hogy hősök, had-

kérdést. Bizalmát fejezte ki a kormány iránt, a költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter köszönetet mond a tárgyalás folyamán tapasztalt kritikáért. Kijelenti, hogy a személyes támadásokat nem kívánja viszonozni, de hogy ő az abdikáció, az elfeladás terére lépne, az ellen tiltakozik. — Kijelenti, hogy ő csak azon újításokat fogja előmozdítani, melyeket a lemondott kabinet tagjai is támogatnak. Kovács Albert képviselőnek válaszolva, azt mondja, hogy a katolikus autonómiát a katolikus hitelvek sérelme nélkül akarja megoldani. (Helyeslés jobbról.) Thaly Kálmán és a többi ellenzéki szónokok felszólalásaira felsorolja, hogy miket szándékozik tenni s azt mondja, ha mindezeket végrehajtja, akkor nyugodtan hagyja el helyét, mert hasznos szolgálatot tett hazájának. Minden szándékában egy vezéreszme vezette: ez vezet most is. Azt hitte, hogy ezt a vezéreszmet megismerik programjából, amely nem más, mint a magyar kultúra nemzeti irányban való fejlesztése. (Helyeslés.) Ő nem a szisztémákra, hanem az érdemre fekteti a fősúlyt s így leginkább a tanárképzésre. Kovács Albert beszédével foglalkozik bővebben és derűtség közt összehasonlítja ezt egy régebbi beszédével.

A felekezeti iskoláknak minden vonalon való államosítását nem óhajja, bár örül, ha alkalmat adnak neki arra, hogy minél több iskolát államosíthasson. Azt a felfogást, hogy addig felsőbb oktatásunkra ne költünk, míg népoktatásunkat teljesen ki nem fejlesztettük — nem osztja. A tanítói nyugdíj tekintetében igyekezni fog megnyugtató megoldásra jutni. A tanítóképzékre vonatkozólag statisztikai adatokkal igazolja azok látogatottságát s azt, hogy a végzett növendékek közül hány kapott tanítói alkalmazást. A felsőbb népoktatásra vonatkozólag nem foglal el rideg álláspontot, a nők egyetemi oktatása iránt, akiket leginkább a gyógyszerészi és nőorvosi pályára utalna. Az egységes középiskola tervét nem ejtette el, sőt annak létesítése egyik vezéreszméjét képezi. Thaly Kálmánnak megígéri, hogy Rákóczy fejedelem arcképeinek másolatát megfesteti. (Helyeslés.) Bánó Józsefnek a szász tanítókra vonatkozólag tett kérdésére kijelenti, hogy az idegen nyelvű tanítóképzésekben szigorúan meg fogja követelni a magyar nyelv előadását. A szász tanítók közül őt vett részt a magyar nyelvű tanfolyamban.

Végül kijelenti, hogy hivatalbalépése napján kijelentette, hogy a népoktatási törvényt revideálni fogja. S ez ma az egész Ház osztatlan nézete. Az vezérli tetteiben, hogy mivel tartozik hazája legnagyobb kincsének, közoktatásügyének. Ajánlja a költségvetés elfogadását. (Élénk helyeslés jobbról.)

Kovács Albert személyes kérdésben szólal fel válaszolva a miniszternek reá tett megjegyzéseire.

vezérek vagy államférfiak, hanem, hogy ezeknek a feleségei, jegyesei, vagy hozzájuk tartoznak bármilyen módon. Jön a király, meglátja őket, gyönyörű ruhába vannak öltözve, Máttyás, Napoleón, akár Széchenyi István. . .

Petrovics Katalin is bizonyonyal eszéről álmodott és ha az öngyilkosság gondolata valaha megforgott fiatal elméjében: legalább is a Borgiák mérgére gondolt. És ébren egy állapotemberrel volt találkozás, és valami rossz eseléstől kellett elcsenni a mérgek legutolsóját, a szerecsikát.

Most már temető árkában hó fedi. Ő maga is olyan, mint fölötte a hó: leesett, szép fehér volt, vége van. Nekem jól esett elbuosztatnom; talán jog és ok nélkül. És érzem, hogy sok olvasó talán haragszik is már reám és számon kéri a társadalmi czikkből a szilárd következtetéseket. Mit akartam és mit akarok?

Igazán magam se tudom. Csak azt érzem, hogy verekedni szeretnék. De kivel? Silány férfakkal, a kik a szegény kis tanítónőt a halálba kergették? De hisz azok nem egyes emberek, hanem az egész világrend, a mely szintén nem oly nagy bűnös, mert érzi, hogy igaztalan az egész asszonyi nem iránt. És azt az évezredek óta fejlődő és bonyolódó nagy iniuriát szeretné valahogyan helyrehozni, de hogyan kezdjen hozzá — de hogyan?

Elnök az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után

Drakulics Pál beszél a közoktatásügyi kérdésekről reflektálva Dégen Gusztáv szavaira és hosszabban foglalkozva a kultuszminiszter zárbeszédével.

Utolsó végén Asbóth szólt, mire a vitát bezárták. A ház nagy többsége, s köztük a legtöbb ellenzéki is, a költségvetést megszavazták. Holnap lesz a részletes tárgyalás.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 762.4 milliméter, délután 2 órakor 762.4 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor 0° — 6.8, délután 2 órakor 0° — 0.9. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor EK. 2, délután 2 órakor EN. 3. **Felhőzet:** reggel borult, ködös, délután borult, havazik. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 1. —

Fagy. — Helyenként csapadék.

Az Elemér házassága.

— Talán megtörtént. —

Az én Elemér barátomnak sok gondot okoz a házasság. Ejjel, nappal mindég azon tipegődik, hogy megnősüljön-e, avagy nem.

Ha egy fiatal embert lát, a ki a menyasszonyával határtalan büszkeséggel sétál végig az utcán, mintha az az emeletes palota nem is a takarékpénztáré, hanem az övé volna; akkor gyorsan kész az elhatározással, hogy megnősül. Ha azonban fiatal férjet lát, aki nőtlén korában gavallér volt s most kopott ruházatban szinte szegény napszámoshoz hasonlít: akkor ismét kész az elhatározással, hogy nem nőül meg.

Csak egy szép fiatal asszonyt lásson, amint belekapaszkodva férje karjába vállára hajtja fejét, szemébe néz, mosoly jön rózsás ajkaira s aztán kedvesen cseveg a férjének édes boldogságról; akkor megint csak kész az elhatározással, hogy megnősül. Mihelyt azonban egy másik fiatal asszonyt lát, a ki szelíd férje felett diadalmaskodik s azzal biztatja, hogy a virágvázat hozzá simítja a férjéhez, akkor ismét csak kész az elhatározással, hogy nem nőül meg.

Es ki tudná még elősorolni mindazokat az okokat, melyek az én Elemér barátomat a házasság meg, vagy meg nem kötésére ingerlik.

Elég az hozzá, hogy tipegődik. Szeretne megnősülni és szeretne fiatal ember is maradni. Kedves rabságnak tartaná, ha egy szép fiatal asszony a szívéhez kapcsolná és megriad a gondlattól, hogy esetleg egy nyelvés teremtés egész életén keresztül bele kontárkodjék az ő szabadságába.

Elemér mégis eljárt az idegi gyakori piknikekre, a bálókba, a színházba. Örökösen látcsővezett, és még sem nősült meg. Nem talált magához való kis leányt.

A sokáig tartó epekedésnek az lett a vége, hogy egy szép napon egy ujságíró barátja azzal állított eléje, hogy megvan az — igazi.

— Lehetetlen, felelt Elemér.

— Pedig úgy van. Szép is, kedves is, házas is, művelt is, gazdag is.

— Pompás — örvendett Elemér — kérlek mutassál be neki.

— Holnap.

— Brávó!

Elég az hozzá, hogy az ujságíró bebizonyította, milyen pompás dolog az, ha valakinek hírlapíró a barátja. Elemér csakugyan belehabarodott abba a csinos kis pöszkébe, akit neki hírlapíró barátja ajánlott. A habarodásnak eljegyzés, az eljegyzésnek esküvő lett a vége.

Elemér himen rózsaláncait felvette s úgy tetszett neki, hogy a rózsaláncok illata fönsegesen bódító.

Egy év múlva, akkor már másképp gondolkodott, úgy, hogy a rózsaláncok illata nem is bódító, de b o l o n d i t ó. Hírlapíró barátjával tegnap este összetalálkozott a színházban, sietett is karoncsipni, félre hívni s aztán a fülébe sugni:

— No, kedves barátom, veled ugyan szépen megjártam. Elvettem feleségül, a kit ajánlottál s most van g a z d a g feleségem, de nem látok pénzt tőle soha.

Es a hírlapíró jóbarátja a szívéből kacagott fel:

— Lásd, kedves barátom, mit akarnál még többet is? Kaptál egy gazdag asszonyt, a ki még hozzá okos is.

HIREK.

Február 1. Péntek. Róm. kath. naptár: Ignác. — Protestáns naptár: Ignác. — Görög-keleti naptár (Január 20.): Euthim. — A nap két 7 óra 28 perczkor, nyugasik 4 óra 59 perczkor

Szabadságharoz emléktárgyak országos múzeuma (színházpárat II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szórdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 2. A közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 3. A „Széchenyi“ gőzmalom részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 3. A hadastyán-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor a városbázan.

Február 10. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— A hivatalos lapból. A király W i t t m a n n Ferenczet, a József-műegyetemen a műszaki természettan nyilvános rendkívüli tanárát, ezen tanszak nyilvános rendes tanárává a rendszerezített illetményekkel kinevezte.

— Február hó elsejével új előfizetést nyit az „Aradi Közlöny“-re a kiadóhivatal. A képviselőházban a legerdekesebb és legfontosabb kérdések tárgyalása most van napirendre tűzve, melyekről az „Aradi Közlöny“ minden nap kimerítő távirati tudósítást hoz. Az „Aradi Közlöny“ teljesen feleslegessé teszi a budapesti lapok járatását, a mennyiben már kora reggel körülményesen közli az előző nap folyamán történeteket, a mikről a fővárosi újságokból csak késő délután vehetne tudomást a közönség. Külön kiadásainkat helybeli előfizetőinknek házhoz hordatjuk, mindjárt a megjelenés után. Előfizethetni bármely naptól lehet, egy óra helyben 1 frt, vidékre 1 forint 20 kr-ával.

— Az állami jószágigazgatóságok számáraan egygyel való apasztása már a folyó évre célba van véve. A pénzügyminiszter nem fog e rendszabálynál megállapodni, hanem azt tervezi, hogy mihelyt a délmagyarországi állami birtok eladása vagy telepítési célokra való átengedése be lesz fejezve, csakis egy jószágigazgatóság tartassék fönn a központban, a melynek földadata lesz kezelni az egész országban megmaradó állami birtokokat. A jószágigazgatóságok egyike, a temesvári, ez idő szerint főleg a telepes-lezárolásoknak szentelti tevékenységét.

— A miniszterelnök látogatásai. B á n f f y Dezső báró miniszterelnök szokásos látogatásai a főhercegekknél és audenciája a királynál, szakadatlan jeleiből állott azon szimpáthiáknak, melyek személyét ebben a légkörben is körülövezik. Maga a király figyelmeztette:

— Volt-e már a főhercegekknél, mert oda is menjen el.

— Főleg azért jöttem, felség.

— Azt nagyon jól teszi — szólt a király bizonyos jóakaratu örömmel, mintha szíven feküdne, hogy Bánffy ott is megszerettesse magát.

K á r o l y Lajos főherceg különös kegyességgel fogadta s kivált fönseges neje nagy érdeklődéssel tudakozódott Bánffy családjá s falusi lakhelye után s elragadtatással beszélt az erdélyi tájak szépségeiről, melyeket maga is látott.

— Az aradi pénzpiacról az alábbi közleményt hozzák a budapesti lapok: Az aradi pénzpiacot t ö m e g e s r é s z v é n y k i b o c s á j t á s a tartja most érdeklődésben. Mivel az egyes pénzintézetek igen jó eredménnyel zárták le mérlegüket, egymásután használják fel a piacz kedvező hangulatát arra, hogy részvénytőkéjüket és tartalékalapjaikat új kibocsájtások segélyével izmosítsák. Az aradmegyei takarékpénztár kezdte a műveletet, elhatározván, hogy 500 darab új részvényt bocsájt ki 750 frtos ártólyammal, és azok 375.000 frtnyi értékéből

100.000 frttal az alaptőkét, 275.000 frttal pedig a tartalékalapot dotálja. Nyomban atána ment az aradi polgári takarékpénztár, mely különböző kibocsátású 100 forintos névértékű részvényeit 500 forintos ozimletekre konvertálja és azonkívül 200 darab 500 forintos névértékű új részvényt is ad ki 690 frtos árfolyammal. Az ipar és népbank ezer darab új részvény kiadása iránt fog a február 17-ére összehívott közgyűlésén határozni; e részvények 380 frtos árfolyammal lesznek jegyzés alá bocsátva. Hallatszik, hogy az aradi első takarékpénztár a maga 800 részvényét is ki akarja egészíteni ezerre a fentebb leirt emissziók hatása alatt. Így az aradi pénzügyi piac a jövő hónapban 767.000 frtot fog a pénzügyi intézetek rendelkezésére bocsátani, hogy azok üzleteiket, melyek közé legújabbban a záloglevél üzletet is felvették, nagyobb mértékben folytathassák.

— **A szabadkőművesek a párbaj ellen.** A magyarországi szimbolikus nagypáholy kezdeményezésére a szabadkőművesek is erélyes mozgalmat indítanak a párbajmánia ellen. A szabadkőműves páholyok egy közös memorandummal lépéseket fognak tenni a törvényhozásnál a párbajvéség minősítésének szigorítására, fölkerik a főiskolák vezetőit, hogy a párbajozó tanulókat zárják ki az intézetekből; fölkerik a lapokat, hogy párbajügyeket ne közöljenek és végül a páholyok nőtagjai folyamodványt fognak intézni a királynéhoz, hogy járjon közre a felségnél a párbajok megszüntetésére. Magyarország legelső gentlemanjének nyilatkozata — mondja a nagypáholy javaslatában — a leg-hathatóságosabb orvosság volna erre.

— **Lehet le korcsolyázni, nem is.** Olyan az idő, mint a gyermek, hol mosolyog, hol sir. Reggel, mikor az ember kidugja az orrát az ágyból, olyan hideg van, hogy majd megfagy, délből már csordul az eresz, délután pedig egész határozott luc-pocs van. Az északa aztán neki gyüri magát, s helyre pótolja a kesergő nappal szégyenét. Tegnap is reggel nyitva volt a jégpálya, melyet számosan kerestek fel, délután azonban megjelent a sarkokon a szomorú tábla: „A jégpálya zárva van!”

— **Gyászünnepegy.** Megható gyászünnepegy volt tegnap este az israhelita templomban megboldogult Hirschl Mózes egykori hitközségi elnök emlékére, amelyen a hitközségi elnökségen és képviselő testületen kívül több egyet és szép számú közönség is vett részt. A gyásznékek elhangzása után dr. Krausz Jónás hittanár és főrabbi helyettes emelkedett szellemű szép beszédében kiemelte a megboldogultnak diadalos és tevékeny működését és kiváló nemeslelkűségét, melyet az iskolákkal szemben tanúsított.

— **Adóhivatali kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Pestár János pánkoti adóhivatali ellenőrt Orosházára adóhivatali pénztárnokká nevezte ki.

— **Békésmegye nagyjelvénye.** Sarkadnak régi vágya, hogy Békésmegyéhez csatoltassék, végre nyit akcióban jutott kifejezésre. Tegnapelőtt az ottani képviselőtestület gyűlése kimondotta, hogy megkeresi Békésvármegye törvényhatóságát, indítson vele együtt akciókat arra, hogy Sarkad mielőbb Békésmegyéhez csatoltassék. A régi vágyat az fakasztotta ki együttes akcióra, mert nemcsak hogy minden téren tapasztalják mennyivel jobb lenne rájuk nézve Békéshöz csatoltatni, hanem az is mert az anya megyében számos méltatlan mellőzés érte az iparkodó községet, melyet Békésmegye természetesen örömmel fogad kebelébe.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Trux Bálint aradi adóhivatali gyakornokot a vingai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adóintézőnek nevezte ki.

— **Katonazene Dobránszkyánál.** Ma pénteken este a háziezred zenekara hangversenyt ad Dobránszky sörösarnokában. Az érdekes műsor a következők: 1. Nyitány, Tejl Vilmosból, Rossini. 2. Tánc az életem, Keringő, Rosenzweig-től. 3. A Rajna tündérék dala. Az isteni alkonyból, Wagner. 4. Szerenád. Kürt és fuvolára, Tisztól. 5. Danse Macabre. Saint Saenstől. 6. Nagy ábránd. „Mephistofeles” operából, 7. Menuett. Vonósnyéves. Bocherintól. 8. Keringő, Ninetta operettből, Strausztól. 9. Nagy ábránd. „Lohengrinből”, Wagner-től. 10. La paloma, Mexikói népdal, Gradiertől. 11. Egyveleg. Králtól. Zár induló.

— **Az állami erdőintézetek helyzetének javítása** érdekében gondoskodni kíván a földművelési miniszter arról, hogy az 1893. IV. t. c. ben megszabott fizetési határokat fokozatosan elérhessék s hogy legalább egy részük a jelenlegi rangfokozatoknak megfelelő fizetési osztály két alsóbb fizetési fokozatával összekötött járandóságok élvezetébe helyeztessék és pedig oly módon, hogy a VI—VII-ik fizetési osztályokba tartozó erdőintézeteknek legalább egy kis része a második, túlnyomó része pedig a harmadik fokozatba soroztassék be. A hatodik fizetési osztályba tartozók, kiknek száma igen csekély, a miniszter tervezete szerint egyenlő arányban lennének beosztandók ezen osztály két fizetési fokozatába. A miniszter annál is inkább ragaszkodik e tervéhez, mert az erdőintézetek szolgálata nagy felelősséggel van összekötve s mert elszigetelt székhelyeik miatt megéltetésük is költségesebb. Az állam érdekében levőnek is látja a miniszter az erdőintézetek anyagi helyzetének sürgős javítását, mert nagy érdeke az államvagyon van kezelésükre bízva, kívánatos tehát, hogy az illetők lehetőleg mentek legyenek az anyagi gondoktól; s mert a javadalmazás jelenlegi elégtelensége mellett a kiváló tehetségtű fiatalok e szaktól elriaszthatók, holott más országokban a kormányzat részéről állampolitikai okokból is kedvezményezett erdészeti szolgálatra előszeretettel lép a műveltebb középosztály ifjúsága.

— **Nemmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy Mándi Dávid, aradi lakos a vezetéknevét „Magyar”-ra változtassa.

— **Adóügyi jegyzőválasztás.** Levelezőnk írja: Nagylakon a lemondás folytán megüresedett adóügyi jegyzői állást tegnap délelőtt 10 órakor töltötték be választás útján. A főszolgabíró által ezen állásra ki lettek jelölve: Brengarten Henrik, csanádpalotai jegyző, Kohn Lajos szolgabírói irnok és Lantos József eddigi helyettes jegyző. Győztes lett Lantos József, ki 43 szavazattal 9 ellenében — mely Kohn Lajosra esett — lett megválasztva. A képviselő testület túlnyomó részének Bajcsi László kunágotai jegyző volt a jelöltje, kit azonban a főszolgabíró nem is jelölt. Így történt azután, hogy a képviselő testület túlnyomó része olyanra adta szavazatát, aki eddigelé kombinációba sem volt s aki legkevésbé gondolta, hogy a választásnál az ő neve jó ki az urnából. A választás különben példás rendben ment végbe. Az új jegyző — Lantos József általában olyan ember, akivel ugy a felsőbb hatóságok, mint az adózó nép meg lesznek elégedve s aki a fiatalabb jegyzői gárdának egyik legképzettebb és legszorgalmasabb tagja.

— **Kimutatás az aradi kir. főgymnasium és áll. főreáliskola ifjúsági segélyező egyesülete által szegénysorsu tanuló társaiknak könyvekkel és ruhával való segélyezése céljából eszközölt gyűjtés eredményéről:**

59. Schatteles Miksa VII. 1 frt, 40. Póka Rezső VII. 4 frt, 41. Csárán Zoltán VII. 2 frt 60 kr, 42. Sonkovits István 90 kr, 43. Winter Frigyes VII. 1 frt 35 kr, 44. Hollós Ferenc VII. 4 frt 10 kr, 45. Krausz Vilmos VII. 2 frt 20 kr, 46. Purgly János VII. 1 frt 60 kr, 47. Koller János VIII. 1 frt 85 kr, 48. Wechsler Imre VIII. 60 kr, 49. Vesalon Vazul VIII. 1 frt 50 kr, 51. Telescu György VIII. 20 kr, 52. Magyar Ferenc VIII. 1 frt, 53. Lengyel István VIII. 3 frt, 54. Honheiser Aladár VIII. 80 kr, 55. Hartmann Emil VIII. 50 kr, 56. Hanser László VIII. 50 kr, 57. Gacsó Albert VIII. 1 frt, 58. Bogdánffy Béla VIII.

5 frt, 59. Faragó Gyula VIII. 8 forint 40 kr, 60. Dezsán Péter VIII. 1 frt 30 kr, 61. Dede Károly VIII. 1 frt 50 kr, 62. Berger Géza VIII. 1 frt 30 kr, 63. Kass Béla II/a. 7 frt 80 kr, 64. Gerich Jenő II/a. 2 frt 50 kr. Szilágyi Sándor II/a. 50 kr, 66. Tenner Imre — frt — kr. 68. Juhász Lajos II/a. 50 kr, 67. Sándor Zsigmond II/a. 1 forint 65 krajczár, 68. Ottrubay Károly II/a. 1 forint 50 krajczár, 70. Varjassy Géza II/a. 2 frt 15 kr. 71. Pataky Béla II/a. 90 kr, 72. Neumann Károly II/a. 40 frt, 73. Heinrich Gyula II/a. 75 frt, 74. Bolezny Antal II/a. 70 kr, 76. Keresztes Gyula II/a. 5 frt, 77. Reiner Jenő II/a. 3 frt, 78. Csichiny Lajos II/a. 4 frt 41 kr, 79. Hidvéghy István II/a. 2 frt 10 kr, 80. Messer Károly II/a. 0 frt 0 kr, 81. Goldstein Samu II/a. 3 frt, 82. Mandelbaum Oszkár II/a. 2 frt 05 kr, 83. Bacssilla Lajos II/a. 0 frt 0 kr, 84. Glück Jenő II/a. 2 frt 20 kr, 85. Pichler Ottó II/a. 7 frt 35 kr, 86. Stein János II/a. 3 frt, 87. Jánosi Imre II/a. 7 frt, 88. Losonczy István II/a. 1 frt 60 kr, 89. Máday Aladár II/a. 0 frt 0 kr, 90. Ceontea Adrián II/b. 2 frt 20 kr, 91. Rosenberg Rezső II/a. 5 frt 10 kr, 92. Kosztolányi Zoltán II/b. 4 frt 93. Berán Gábor VI. 4 frt 15 kr, 94. Parga Emil VI. 1 frt 20 kr, 95. Eles Béla VI. 1 frt 10 kr, 96. Polgár Jenő VI. 1 frt 50 kr, 97. Zsigmond Gyula VI. 4 frt 20 kr, 98. Varjassy Lajos VI. 1 frt 20 kr, 99. Kabdebó István VI. 2 frt 50 kr, 100. Leopold Béla VI. frt, 101. Rimbás Győző V. 3 frt, 102. br. Dittfurth Henrik V. 4 frt 50 krajczár, 103. Capdebó Zoltán V. 4 forint 80 krajczár. (Vége következik.)

— **Az új elnök életmódja.** Faure Félix hűen régi szokásához, most is korán kel, a mivel halomra dönti az Elyséében unalkodó összes hagyományokat. Nyolcz órakor már íróasztalánál ül és gondosan tanulmányozza az eléje terjesztett iratokat vagy elintézi a különböző kérvényeket, amelyek naponként ugyancsak nagy számmal érkeznek az elnöki irodába. Ezzel telik el a délelött. Délben családije dejeuner van, amelyet rendszeren abban a szobában költének el, amely az Elyséében tartani szokott bálok alkalmával buffet-termül szokott szolgálni. Az új elnök eddig még csak nagyon kevés vendéget hívott asztalához, ellentétben Carnot-val, aki nagy barátja volt a népes ebédeknek. A dejeuner azonban ő is csak szűk családi körben szeretne elkölteni, míg az elődje: Grévy éppen megfordítva osekledett. Grévy ugyanis tekintettel hajlott korára, nem adott nagy ebédeket, hanem barátait a dejeuner-nél szokta megvendégsélni. — Eppen ezért a dejeuner Grévy-nél rendszeren nagyon soká tartott és a társaság még utána is jó darabig együtt szokott maradni. Grévy ilyenkor szivarokat hordatott körül, de azt mondják, hogy a legjobbakat ő már eleve kiválogatta közülök. Az új elnöknel minderről szó sem lehet. Gyorsan végez a dejeuner-vel, hogy ezután a délután különböző hivatalos látogatások elvégzésére használja föl. Mindamellett azonban Faurenak a legkevésbé sincs szándékában, hogy remete-életre adja magát. Erre mutat, hogy szivesen keresi fel a bálokat, valamint az is, hogy már most nagyban folynak az előkészületek az Elyséében a legközelebbi elnöki bála, a mely bizonyára nem lesz az egyetlen ezen a télen.

— **Küzdelem a jéggel.** Vács mellett néhány ember kocsival és lóval akart kelni a Dunán, a deregye azonban a folyam közepén két nagy jégdarab közé került. A küzdelem a jéggel csaknem délig tartott, miközben az ár lecsodorta a dereglyét egészen a sződi határig. A lovak e közben megbokrosodtak s folyton kiakartak ugrani. A bennülöket halálfelelem fogta el és segítségért kiáltottak. Nem volt rá mód, hogy a parton lévők a jég közé szorult embereket megközelíthessék. Végre mégis sikerült a jégtáblát kettécáklyáznik és a nyílt folyóba jutottak. A halálos rettegéstől és hidegtől félig megdermedt emberek közül kető a parton elájult.

— **Vasuti szerencsétlenség a ruttkai vonalon.** A zólyommegyei jánoshegyi vasúti állomáson — mint táviratozzák — tegnap éjjel 11 órakor nagy összeütközés volt az ottani pályaudvarban, melynek az eddigi tudósítások szerint egy ember áldozatánál is esett. Ugyanis a Budapest felől érkező délután 2 órai gyorsvonal teljes sebességgel haladt be a Turcsek község felőli részről a jánoshegyi pályaudvarba, a hol a nagy hófúvás miatt a nyílt pályán vesztegelt egy tehervonat. A gyorsvonalat teljes sebességgel neki ment a tehervonathoz. A tehervonat 5 kocsija kisiklott és erősen

megrongálódott. A vonaton levő fákész az erős lökés következtében a vonatról leesett és azonnal szörnyet halt. Többen kisebb-nagyobb mértékben megsebesültek. A vizsgálatot a londoni füzletvezetés azonnal megindította és kiderítette, hogy az összetűzközés hibás változás miatt történt.

— Alapos figyelemzés. Levelezőnk írja: Leukó Mikulaj brsztruri lakost és nejét sogora Drágos Manaszie szintén brsztruri lakos annyira elverte egy fejsze nyéllal, hogy nevezettek több hétig lesznek kénytelenek az ágyat őrizni. Amikor tet es Drágos Manaszie ezért kérdőre vonatott, azt adta elő, hogy nagyon sokat öntött volt a garatra s nem tudja hogy az a kis figyelemzés olyan sok vért hagy maga után.

— Farkas a piacon. Az orsovai piacra ritka árucikk került a napokban. Raducoszkú Sándor vitt összekötözve a piacra eladni egy hatalmas eleven farkast. Az ordashoz ekkép jutott az oláh. Jeselnioza falu közepén egyik istállóban a birkák megdézsmálására betoppant egy farkas. A kutyák a szagra figyelmesek lettek s ugatásaikkal a házbelieket fellármázták. Raducoszkú a házigazda, az udvarba termett s látván, mivel van dolga, kutyáival üzőbe vetette a menekülni akaró farkast. A mint az ordashoz a kert palánkján keresztül akart ugrani, Raducoszkú ftlön ragadta s a segélyre siető házbeliekkel letaperte s összekötözve még aznap Orsovára vitta. Itt egy kereskedő 6 forintért megvette s meglövette.

— Elfogott pénzhamisítók. Topolya hácsme gyvei községben egy pénzhamisító bandát tartóztattak le. A csondorségnek ugyanis tudomására jutott, hogy Brinza Mihály topolyai gazda többször átrándul a közeli községekbe és az előkelőbb gazdák ak azon ajánlatot teszi, hogy jó pénzért háromszor annyi hamis pénzt ad. Ily módon több jómódu gastától sikerült nagyobb összegeket kicsikarni, különösen Csantavér polgárai mentek lépre. Brinza társai Csernovits Gergely és Vujkov Mita szintén ily módon jártak faluról falura. A banda tagjai, mihelyt észrevették, hogy tettök kitudódott, megszöktek, de Ujvidéken elfogták őket. A pénzhamisító gép birtokosát, Belyánszky Iván ókéri lakost szintén letartóztatták.

— Egy ügyvéd tragédiája. Megdőböntő hír érkezett Ipolyságra Budapestről, dr. Rácz Imre fiatal ügyvéd családjához. A jónévi ügyvédet, a ki most 38 éves, Budapesten egy rokona letartóztatta s bevitette a Schwarzer-féle intézetbe. A hírkios feltűnést keltett az egész városban, mert arról mindenki értesült ugyan, hogy az ügyvéd pár hét óta szokatlanul izgatott, olyasmint azonban, hogy állapota a külvilág elől való elzárásra adna okot, gondolni nem mert senkisé. Az eset előzményei a következők: dr. Rácz Imre három héttel ezelőtt válopört indított a felesége ellen. Egyidejűleg levelet írt a feleségének. Tudatja ebben elhatározását s békítő szavakkal kéri az asszonyt, hogy ne gőrdítsen akadályokat a válopört gyors lebonyolítása elé, mert ő nem szeret s nem is szeretne soha. A levél híre kiszivárgott a társas életbe s a hangulat az ügyvéd ellen fordult, de ő nem törődött az emberek hangulatával, csak a maga válopörével. Módfelett ingerelte, hogy az emberek miért törődnek az ő dolgaival. Idegességét fokozta, hogy a válopört épséggel nem haladt előre s napokban eltartott. Budapestre, hogy az akadályokat elhárítsa. Egy rokona lakik a fővárosban. Valahogyan nesztét vette az ügyvéd érkezésének s intézkedett róla, hogy a válopört ne folytathassa. Intézkedése a távirat szerint azon alapul, hogy az ügyvédén a fővárosban teljes erővel kitört az elmehajás közbiztonsági szempontból is kénytelen volt ápolás végett beadni a Schwarzer-intézetbe. A szerencsétlen család iránt most általános a részvét Ipolyságon.

— Pályázatok. Az aszódi javító-intézetnél esaládfői állás február 28-ig a beregasási törvényasréknél aljegysői állás két hét alatt. A pécsi itélőtábla kerületében hat joggyakornoki állás 15 nap alatt. A szolnoki, esetleg más pénzügygazdaság számnevő osztályánál számtisztai állás 14 nap alatt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi izraelita kiházasító-egylet vasárnap, február hó 8-án, d. e. 10 órakor tartja

az aradi izraelita hitközség gyűléstermében rendez évi közgyűlést, melyre a tagokat lapunk útján is meghivja Rosenberglipót egyleti alelnök. Napirend: a) Az egylet elnökségének jelentése az 1894. évről. b) A számvizsgáló-bizottság jelentése. c) A tagok esetleges indítványai. d) Új választások.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 1. Özv. Somogyi Józsefné növendékeinek táncpróbája (F. Hér Kereszt.)
 Február 2. Tanítók társas estéje és táncvizgalma (a polgári iskola dísztermében.)
 Február 2. Iparosifjak bálja (Iparosház.)
 Február 2. Az új-aradi ifjuság tánc-estéje.
 Február 2. A vingai partestület táncestéje.
 Február 3. A beüli tűzoltó-egylet táncestéje.
 Február 9. Az aradi tornászok társasestéje a Krispin-teremben.
 Február 16. Az aradi polgári jótékony ngyelet jelmesbálja (Fehér Kereszt.)
 Február 16. A kurtiosi olvasó-egylet táncestéje.
 Február 21. A szegény tanulókat segélyző egyesület jótékonyozó bálja (Fehér kereszt.)
 Február 24. A szárnyaskerék dalkör álarcos bálja a Fehér keresztben.

(=) Iparosifjak táncvizgalma. Szombaton, 2-ikán tartják az aradi iparosifjak báljukat melyet a táncokzdelő ifjuság nagy érdeklődéssel vár. A vizgalom az iparosház nagytermében tartatik meg, melyet Berán Antal kárpitos fog csinosan feldíszíteni. Beléptijegyek, a rendezőségnél, és Schaffner József könyvkötőnél előre válthatók, személyenként 80 kr, családjegy 1 frt 60 krral. A pénztárnál, családjegy 2 forint, személyjegy 1 forint.

(=) Uri inasok bálja. Megdobban a sok Kati, Jutka, Panni szive eszókra. Az aradi orasági inasok bálát rendeznek szombaton Mierl Károlyné vendéglőjében, és pedig szigorúan sártkörü bálát, melyen a gazdák még álarc alatt sem jelenhetnek meg.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉS ZET.

A színház műsora:

Február 1. (Péntek) Az apósok, vigjáték.
 Február 2. (Szombat) Délután: Egy bolond gondolat, vigjáték; este: A bányamester, op-rette.
 Február 3. (Vasárnap) Délután: Fokról-Fokra, vigjáték; este: A kondoroszi szép esaplárné, népszínmű.

* A vigszínház szerződésel. A vigszínház 1896. május hó elsején nyilik meg Budapesten, az intézőség azonban már mostan megkezdí szerződtetését. Tegnep Novák Irén, Balassa Jenő és Foriss Pista az aradi színházulat három kitűnő tagja kapott szerződtetésí felszólítást. A felszólított színészek közelebb válaszolnak a meghívásra.

* Éva grófnő ment tegnep este másodsor, ismét szép közönség előtt. A czimszerepben Angyal Ilkát sokat tapsolta az érdemeit kiválóan méltányló közönség. Mellette Tompa Kálmán és Benedek Gyula tüntek ki karakterisztikus, elismerésre méltó játékokkal. Öket is szokszor hívták lámpák elé.

* Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadásá. Lapunk mai számához olvasóink mellékelve találják a Révai Testvérek prospektusát, a melynek elővasását a legmelegebben ajánljuk a művelt magyar nemzet figyelmébe. Ez a prospektus Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadására vonatkozik, a mely rendkívül csekély havi három forintos részletek útján mindenki számára hozzáférhetővé teszi Jókai nagy szellemének örök becsű műveit. A cség olyan feltételekkel, a melyek páratlanul állanak a világ-literatúraban módót nyújtott arra, hogy minden magyar ember, ne csak a gazdagok, hanem a szegényebb sorsuak is könnyen megtakarítható részletfiséttéssel birtokába jussanak egy egész Jókai-könyvtárnak. — A jubiláris díszkiadást ugyanis csupán csak a teheteobbek szerezhették meg, mivel — hogy Jókai Mór számára fényes írói honorárium biztosítassék — a száz kötet árát egyszerre lefizetendő kétszáz forintban állapította meg a jubileumot rendező országos bizottság. A jubileum voltaképeni eszéja csak az lehetett, hogy Jókai művei még népszerűbbek legyenek az országban, mint a milyenek most. Ezt a nemzeti és kulturális esélt szolgálja a nemzeti kiadás, a mely lényegtelen külsőségekben tér el a jubiláns műszi

és páratlanul megkönyített fizetési feltételekkel szereshető meg. A kinek csak módjában van, hogy három forintot minden hónapban — vagyis napjában tíz krajczárt, megtakaríthasson, bizonyára sietni fog ennek a bámulatos gazdag könyvtárnak megszerzésével. A prospektus bőven tájékoztatja az olvasót mindarról, a mi a nemzeti kiadásra vonatkozik, mi ezen a helyen csak ismételten felhívjuk a közönség figyelmét erre a vállalatra, a mely fényesen kiszolgálja a közönség érdekeit és azonkívül irodalmi és kulturális missziót is teljesít.

* A Millenniumi magyar történet. Az Athenaeum R. társaság kiadásában megjelenő Magyar nemzettörténete című nagyszabású tíz kötetes díszmunkának (millenniumi kiadás) kilenczedik füzeté most hagyta el a sajtót. Ebben a füzetben az első kötet, „A magyar királyság“ című ötödik könyvének folytatását találjuk Marczali Henrik kitűnő tollából. Ebben a füzetben is a legédekeesebb történelmi adatok vannak össze gyűjtve a magyar királyság megalapításának korszakából. A füzet két díszes műmelléklete is ezen legértékesebb történelmi adatok közül való. Az egyik műmelléklet Hartvik „Szent-István legendája“ első lapjának nagy tökéleteséggel előállított hasonmása. A másik műmelléklet „a sarmisegethusai amphitheatrum“ távlati rajzát mutatja Szinte Gábor eredeti felvétele után. A szöveg közé a következő szép képek vannak lenyomatva. „Szent-István ezüzt pénzei“, „Szent-István kardja“, „Szent-István állítólagos szobra a hamburgi székesegyházban“, „Szent-István“ arczképe; „Szent-István harcra Gyulával.“ A koronázási palást képei közül egy szalagdísz hasonmása és „Gizella királyné“ medaillon-arczkepe van átvéve. A füzetben találjuk még „Szent-Gellért püspök és vértanu“ mellképét továbbá „A San-Giorgio Maggiore Velenczében“ pompás látképét és a vesszprémi „Gizella kápolna“ belsejének rajzát valamint „Szent-Gellért Deliberatiójának kezdő sorait“ tiszta szép hasonmásban. Egyes füzet 80 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr, fél-évre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Asszonyt loptak meg Morár Milenczie és Isztin szaturói lakosok. A két derék testvér behatolt ugyanis Lunck Flóricia asszony zárt kamarájába és onnan nagy mennyiségű vásznat loptak el, melyet Fehér Jován földesi lakos vett meg tőlük. A két tolvajt 7-7 havi börtönre ítélték a tegnapi végtárgyaláson, az orgazdasággal gyanúsított Fehért pedig 10 frt pénzbüntetésre.

§ Eltévészettette a fejét. Sikulán Pász és Korbucz Petru mikalakai lakosoknak erős vélemény különbségei támadtak egy téma felett, melynek megnevezése nem tartozik szorososan a tárgyhoz és így elhallgatjuk. Ennek a körülménynek ősi szokás szerint az lett az eredménye, hogy botra bízták a megoldást. Sikulán Pász ütött először, de hogy, hogy nem, eltévészettette a fejét és a helyett hogy Korbucz Petrut ütötte volna fejbe, a feleségét találta. Az ütést visszavenni nem lehetett, miért is 7 hónapi börtönre ítélték a tegnapi meg tartott végtárgyaláson.

TÁVIRATOK.

Wlassics mai beszéde.

Budapest, január 31. (Saját tud. táv.) Wlassics Gyula kultuszminiszter mai beszéde nemcsak az egész szabadclvüpartra, de magára az egész házra is a legjobb benyomással volt. Azokat, miket, mint progjammja hiányait az ellenzék szemére hányt, ma bő részletzéssel ismer-tette s kimutatta, hogy azokat felesleges egy kultuszminiszternek programmjába felvennie, mert olyan kultuszminiszter nem is képzelhető, aki a vezérő nemzeti eszmék iránt már mint magyar ember is ne lelkesednék és első sorban ne ezeknek az érvényesítésére törekednék.

Felmentett hirlapíró.

Budapest, január 31. (Saj. tud. táv.) György Lajos hirlapíró ellen pórt indított Grenler Amália tanítónő, ki

tavaly véresre vert egy gyereket, s György ezt megírta. A törvényszék Györgyöt egyhangulag felmentette.

Kirabolt tőzsde.

Budapest, január 31. (Saj. tud. táv.)
A váci utcái specialitás tőzsdébe az éjjel betörték s a Wiese-féle pénzszekrényt feltörve ebből 2000 frtot elloptak. A tettesek állítólag a Risztics-banda tagjai, kiknek már nyomában vannak.

Vasuti szerencsétlenség.

Körmöcbánya, jan. 31. (Saj. tud. táv.)
A tegnapi estigyorsvonat utolérte a tehervonatot, s abba beleszaladt. Három kocsi szétrombolódott, egy fékező meghalt.

Püspöki konferenciák.

Bécs, január 31. (Saját tud. táv.) A püspöki konferenciákat, melyeket tegnap délután két órai tanácskozással nyitottak meg, ma délelőtt 9 órakor folytatták.

Albrecht főherceg állapota.

Arko, január 31. (Saj. tud. táv.)
Albrecht főherceg tábornagyszernagy rosszulétéből már teljesen felépült. A főherceg szokásos sétautjait Arko nagy parkjában újból felvette, és azokat naponként folytatja.

Giers utódja.

London, január 31. (Saj. tud. táv.)
Hírlik, hogy Staal báró londoni nagykövet Giers utódja lesz.

Elsüllyedt hajó.

London, január 31. (Saj. tud. táv.) Az Elbe gőzös összeütközése borzasztó volt. Az első osztályokból senki, a másodikból csak öten menekültek ki; ezenkívül megmentették az első mérnököt, a harmadik tisztet egy gépészszel, 7 matrózt és a révkalauzt. Azt mondják, hogy a hajón 240 utas és 60 legényiség volt, kiknek sorsuk róleddig mit sem tudnak. Az Elbe az összeütközés után azonnal elmerült. Az elpusztultak között volt Bauman magyar származású színész is, ki legutóbb egy berlini színház rendezője volt.

Orosz iskolák segélyezése.

Pétervár, január 31. (Saj. tud. táv.)
Pobiedonossewnak, a szent sinodus főgondnokának a császár parancsára az állami bevételekből 700,000 rubelt bocsájtottak rendelkezésére, hogy ezen összeggel a sinodus alá rendelt iskolákat segélyezze.

KÖZGAZDASÁG.

= Meghívás. Az aradi kereskedelmi és iparkamara 1895. február hó 6-én azaz kedden délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a kamarai tag urak ezenel meghivatnak. A napirend tárgyai: 1. Kamarai elnök választása. 2. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata, melylyel véleményes jelentéstétel végett leküldi Arad szab. kir. város közönségének a vágóhídi díjak felémelése iránt hozott határozatát. 3. A világiosi járási főszolgabíró véleményét kérő átírata az új-szent-annai takácsoknak az. ipartestületbe való belépés kötelezettsége alól felmentése tárgyában. Arad, 1895. évi január hó 30-án. A kamarai elnökség.

= Vetőmagvak. Lóheremag. Ezen cikkek a lefolylt heten nagyobb keresletnek ör-

vendett és miután a kínlat is kielégítő volt, jelentékenyebb üzlet fejlődhetett ki, egy-két forinttal magasabb árak mellett, a hét végén az irányzat alacsonyabb amerikai árjelentések következtében kissé meglanyhult. Kötetett violaszínű nagyszemű áru 65-67, jó középminőségek 60-63, másodrendű áru 55-58 frton.

Luczernamag. Jó minőségeket mind gyérebben kínálnak, minek folytán ezek árai emelkedőben vannak; alárendelt minőségekből van még elegendő készlet, vevő azonban nem igen akad rá. A forgalom mindössze körülbelül 100 métermazsára szoritkozott, mely 42-43 frton elkelt.

Tavaszi búkköny az utóbbi napokban élénk kereslet tárgya volt és az árak egy negyedfrttal emelkedtek: eladottak néhány kocsi rakományral 6.75-7 frton, vidéki állomásokon.

Baltaczimmag még mindig elhanyagolt.

Répamag. Külföldről néhány kocsi rakomány már megérkezett, de a mag legnagyobb része eső által szenvedett, miért is az egészséges, teljesen csiraképes magvak árai emelkedtek.

Budapesti áru és értéktőzsde.

- Gyenes és Balog özég jelentése. -

Budapest, január 31.

Gubonazület: Buzát ma mérsékeltén kínálták, a vételkedv is mérsékelte volt, az irányzat csendes lett, elkelt 15000 mm. változatlan árakon. Eladások.

	mmáza	klgramm	frt
Tiszavidéki	300	81.7	6.87 1/2
"	100	81.5	6.82 1/2
Pestvidéki	600	80.	6.0
"	1400	80.	6.70
Fehérmegyei	400	80.	6.75
"	200	79.5	6.72 1/2
Raktárokon	1450	80.	6.70
"	1100	81.	6.80
"	1500	79.5	6.72 1/2
Oláhországi	1800	76.5	5.17 1/2
"	1200	76.	5.17 1/2
Serlei	400	79.	5.85
Zab	100		6.25
"	200		6.10
"	150		5.95

Határidőzület: Amerikából szilárd árfolyamokat jelentettek, daczára ennek nálunk változatlanul indult az üzlet buzában s gyenge üzlet mellett úgy zárult is. Tengeri változatlanul indult szintén s csak zárlat felé lanyhult meg 1-2 krral tekintettel az igen gyenge vásárlási kedvre.

Zárlat 11 órakor

Buza márczius-április 1894	6.92-6.93
Buza szeptember-október 1894	6.58-6.59
Tengeri május-június 1894	5.51-5.53
Tengeri őszre
Zab márczius-április 1894
Zab őszre	6.02-6.08
Káposztarepoze	10.55-10.65

Külföld: New-York: buzára 3/8-1/2 tengerire 1/4-3/8, lanyhább, Chicago: buzára 3/8-7/8, tengerire 1/8-3/8 lanyhább, Páris lanyhuló, London lanya, Liverpool tartott.

Értéktőzsde: Csekély forgalom mellett változatlan árfolyamok jegyeztettek helyi papirokban mig nemzetközi papir zárlat felé kissé meglényköltek.

Zárlat 11 órakor:

Oszták hitelrészvény	416.60
Magyar hitelrészvény	308.25
Oszták államvasut	401.80
Rima-Murányi	190.80
Déli vasut	106.50

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi jan. hó 30-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) 41.5-42. krig. Öreg közép (páronkint 300-400 kilogrammm súlyban) 41.5-42. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 43.-44. krig. Fiatal közép (pkint 251-320 krig súlyban) 43.-43.5 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 43.-44. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 41.5-42. krig. — Közép (pkint 220-280 klgr. súlyban) 42.-42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő súlyban) 43.-44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 41.5-42. krig. Közép (páronkint 220-260 klgr. súlyban) 41.5-42 krig. — Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő súlyban) 39.-41. krig. Sertésleltés szám 1895. jan. hó 28-án volt készlet 112,288

darab. 1895. jan. hó 29-én felhajtator: 775 darab. 1895. jan. 29-én elszállitator: 714 drb. 1895. jan. 30-án maradt készletben 112,349 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— Január 31. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.75, kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter % belevitvo 55 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, január 31. d. a. 5 óra.

	100 klg. ár	frttól	frting
Buza bászági uj	6.50	6.75	
Buza tiszavidéki	6.55	6.80	
Buza pestvidéki	6.50	6.75	
Buza fehérmegyei	6.50	6.75	
Buza bászai	6.60	6.85	
Rozs uj, I-od rendű	5.45	5.50	
Rozs uj, II-od rendű	5.40	5.45	
Arpa takarmány	5.30	6.15	
Arpa égetni való	6.30	6.80	
Arpa sörfőzdei	7.15	8.15	
Zab	5.90	6.35	
Tengeri bászai	6.10	6.15	
Tengeri másnömű	8.—	6.05	
Káposzta-repoze bászai	
Kőles	6.20	6.80	
Buza szept.-okt.	6.58	6.60	
Buza márcz.-ápr.	6.91	6.92	
Buza máj.-jun.	5.50	5.51	
Rozs szept.-okt.	6.22	6.24	
Tengeri jul.-aug.	
Tengeri aug.-szept.	
Tengeri októberre	
Zab márcz.-ápr.	6.01	6.08	
Zab szept.-okt.	
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.	10.50	10.65	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. január 31.

Magyar aranyjáradék 4 1/2%	125.—
Magyar koronajáradék 4%	99.—
Magyar arany 4 1/2%	128.50
Magyar ezüst 4 1/2%	103.25
Magyar keleti vasut 1876.	125.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	160.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Oszták papírjáradék	100.50
Oszták járadék ezüst	100.50
Oszták járadék arany	125.50
Korona járadék	101.—
1860-ki államsorsjegyek	107.—
Oszták-magyar bankrészvény	165.—
Magyar hitelbank részvény	50.—
Oszták hitelintézet részvény	414.80
Oszták-magyar államvasut	400.25
20 frankos arany (Napoleonon)	9.84
Német birodalmi márká	60.75
London	124.10
Páris	49.30

Aradvárosi

Évadbíriet
119. szám.

színház.

Havibíriet
19. szám.

Pénteken, 1895. február 1-én

A Z A P Ó S O K.

Vigjáték 8 felvonásban. Irta: Gabányi Árpád.

SZEMÉLYEK:

Bogyai Farkas	Rónaszé L.
Pali, fia	Gál Gyula
Farkas, fia	Tompa K.
Felvinczy Eduárd	Balassa J.
Laura, leánya	Kaczer N.
Margit, leánya	Delli Emma.
Juliska	Angyal Ilka.
Zab Feri	Foriss Pista.
Dr. Gáti Elek	Benedek Gy
Erzsi, szobaleány	Kőrösi J.

Kezdetre 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA

— Január 31. —

Három Király szállada: Miklós Tóador földműves, Kiska, Rottár János tanító, Szárocs.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Ne vásároljon

Vetőmagot,50. 5—16 **mig****HALDEK**

magkereskedéséből (Budapest, Károly-körút 9. szám) árjegyzéket nem kér.

Ternoval járás főszolgabírójától.

2483/894

78. 2—3.

Arverési hirdetés.

Melynélfogva közhírré tétetik, hogy Draucz község volt urbéréseinek tulajdonát tevő erdő területből 66 hold 27 □-ölnék rendkívüli kihasználása a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium által engedélyeztetvén, a kihasználni engedélyezett terület fatermekének eladására Draucz községhez határidőül 1895. évi február hó 15-ik napjának d. e. 9 órája azzal tüzetik ki, hogy a feltételek az arverés napjáig a hivatalos órák alatt úgy hivatalomban, mint a draucz körjegyzőségi irodában betekintheők.

Ternova, 1895. január 28.

Megbízásból

Jonescu Döme
szolgabíró.

Csanádvármegye alispánjától.

ad 418/1895.

66. 2—3.

Árlejtési hirdetmény.

A Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága által megállapított 1895/6. utfentartási költségelirányzat szerint folyó 1895. évben szükségeltetik:

I. 1738 m³ zuzott kő és 2833 m³ rostált folyam kavics, mely anyagok a kiirási műveletek között levő felosztás szerint a makói apátfalvi, nagylaki, palotai, battonyai, m.-kovácsházi, m. bánhegyesi és lökösházi vasuti állomásokra szállítandók, továbbá

II. 470 m³ rostált folyam kavics, mely a sajtényi határ két helyére szállítandó és a Maros jobb partján lerakandó.

Az említett kő és kavics szállításának biztosítása céljából folyó 1895. évi február hó 21-ik napjának d. e. 10 órájára a csanádvármegyei széképület kis tanácstermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Ajánlat tehető az összes, vagy külön az I. és külön a II. alatt említett anyagok szállítására vonatkozólag.

Az előírányzott 1738 m³ zuzott kő helyett ugyanoly mennyiségű aprítatlan terméskő is szállítható, miért erre vonatkozó ajánlatok is elfogadhatók.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi szállítások elvállalására vonatkozó ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig alulírott alispánhoz adják be.

Az ajánlatban felemlitendő, mily termés, illetve zuzott követ mely bányából és a folyam kavicsot mely helyen szándékoznak termelni, továbbá számmal és betűvel kiteendő, mily egységáron hajlandók a szükséges anyagokat az említett vasuti állomásokra, illetve Marospartra szállítani, végre kiteendő az is, vajjon a felajánlott egységárakban azon költségek is befoglalhatók-e vagy nem, melyek az anyagoknak a vasuti kocsikból való lehányása és szabályos idomokba való rakása körül felmerülnek.

Az ajánlatokhoz bánatpénzül a felajánlott egységárak alapján számított egész vállalati összegnek 5% tölje készpénzben vagy elfogadható értékpapirban csatolandó, végre az ajánlatokkal egyidőben a szállítandó kő és kavicsról az ajánlattevő pecsétjével ellátott két minta beküldendő. A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatával a versenytárgyalás napjától számított négy hétig kötelezettségben marad.

A szóban forgó szállításra vonatkozó részletes feltételek, felosztási kimutatás és szerződési minta az itteni kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekintheők.

Makón, 1895. január hó 22-én.

Dr. Meskó Sándor
alispán.

26380/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földművelésügyi m. kir. miniszter ur 75862/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik hogy a morvaországi cs és kir. helytartóság f. évi november hó 22-én 40923. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi hasított körmű állatok (kivéve a ragadós tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságok területéről származó szarvasmarhákat) azonnali levágás céljából vasuton mindazon morvaországi városokba bevihetők, melyekben állat orvosi felügyelet alatt álló közbégőhid van.

Arad, 1894. évi december hó 15.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

17702/1894.

Hirdetmény.

A beállott havazások esetén felhivatnak a ház és telektulajdonosok, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor ahányszor szükséges, lesepertessék s olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűrészpórral beszórassék, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigorúan büntetendők fognak.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hómennyiség lerakóhelyül a Maros meder, a szemét-lerakóhelyek a szárazhid baloldalán, a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés, a nagyváradi-ut jobboldalán az élőviz-csatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élőviz-csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad, 1894. december 21.

Főkapitány ur távollétében:

Nyáry Béla
alkapitány.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.

17844/1894. sz.

Felhívás.

A kocsi vezetők a színházhoz és onnan vissza oly sebesen szoktak hajtani, hogy a színházba igyekező gyalogosok testi épsége veszélyeztetve van.

Elrendelem ennél fogva, hogy a színelőadás kezdete és végeztével úgy az Atzél Péter-utcán, valamint a templom- és Deák Ferencz-utcák torkolatánál csak lassu menetben szabad hajtani.

Az ezen intézkedésem ellen vétők az 1879. évi XI. t.-cz. 120. §-a alapján büntetve lesznek.

Arad, 1894. december hó 27-én.

Sariot Domokos
főkapitány.

32 | 95.

Arverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház II. emeletén levő 8. számú 5 utcai szobából és megfelelő mellékhelyiségek-ből álló lakásnak f. évi május hó 1-től 3 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó évi február hó 4-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár évi 520 frt bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi január hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső
árjegyző.**Üzlet-átvétel.**

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben,

Andrássy-tér 15. sz. alatt fennállott**férfi-, divat- és norinbergi diszműáru üzletet**

átvettük s azt

Brunner Géza és Társa**a „Jokey“-hoz**

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt a kor igényeinek megfelelő **legjobb minőségű áruval felszerelve** tovább vezetjük.

Főtörekvésünk az, hogy igen t. vevőink bizalmát s teljes megelégedését kiérdemeljük.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esdve, vagyunk

Arad, 1895. Január hó végén.

kiváló tisztelettel

Brunner Géza és Társa.

80/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke: I. a városi kövezési-alapnak terhére a folyó évben elrendelt munkák, u. m.: 1. a radnai-ut átkövezése, 2. a fegyver-utcának rendezése és az utcai vizek levezetése céljából kikövezett folyókák készítése, 3. a Forray-utca átkövezése, 4. Az aranykőz-utcai vizeket elvezető nyílt csatorna kikövezése, és II. 1000 köbméter törtkőnek szállítása iránt f. é. február hó 11-én d. e 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ára az egyes munkáknak a következő: az 1. alatti munkára nézve 7827 frt, a 2. alatti munkára nézve 1062 frt, a 3. alatti munkára nézve 750 frt, a 4. alatti munkára nézve 411 frt 15 kr, egy köbméter törtkőre nézve 4 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli- és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi január hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

M. kir. államvasutak.

29575/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgálati állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszázötven forint, illetve 1895. évi július hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél előbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t-cz. értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kívül a magyar nyelv szóval és írásban való bírása, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő czim alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetésének Aradon. Pályázat irodaszolgálati állásra” borítékba zárva legkésőbb 1895. évi márczius hó 1-ig terjeszték be; minthogy az ezen napon túl beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A kérvényre 50 kr, bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. december 24-én.

Az üzletvezetőség.

136/1895. p. m.

Hirdetmény.

Azok, kik az 1895. évre tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, felhivatnak, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve neveiket s a kívánt pete mennyiségét az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb petére tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat.

1. Máستól petét el nem fogadni.

2. Minden termett gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltó intézetbe, mely a pete kiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha, vagy dupla gubók-e, ki- loként egy forintjával váltatnak be, csak a külsőleg fekete gubók, mint teljesen haszonvehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltani.

3. Azok akik a termett gubókat bárki másnak eladnák, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntetenni.

Arad, 1895 évi január hó 18.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár**BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. „Zum Goldenen Reichsapfel.“****Vértisztító labdacso, ez előtt általános labdacso neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan**

alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso háziszorból ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértülmások, aranyér, béltelemség s hasonló betegségekknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsokat egyszer használ a, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1892. április hó 30-án.

Tisztelt Pscherhofer ur! Legyen olyan szives és küdjön nekem ismét 15 tokerost az Ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsoiból utánvéttel. Fogadják ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Perencs, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Tekintetes ur! Isten akaratát volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghűltém, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam képes végosni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért egyszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsoi engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Kriéoz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom esenell Önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és viaskorában, már életét is megunt, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használatá folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinesteinl Josef.

Eichengraberamt, Göhl mellett, 1890. márcs. 27.

Tekintetes ur! Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacso értéke fölött és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmeglehetőbben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszéseszerint használására Önt esenell felhatalmasom. Teljes tisztelettel

Hahn Ignáz.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilésia, 1892. okt. 8.

T. ur! Felkárom, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsoi nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacso csakis a Pscherhofer J.-féle az „arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsoit tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvéttel küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetnek el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — Kaphatók Török lézesef gyógyszerárában, Budapestben.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kerétk csakis Pscherhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pscherhofer J. név aláírásal fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírásal vörös színben van ellátva.

9. 7—12

Bernhardi alpesi növénynedv. Likör W. O. Bernhardtól Bregencsben 1 üveg 2 frt 60 kr, $\frac{1}{2}$ üveg 1 frt 40 kr, $\frac{1}{4}$ üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatása legjobbszer, minden köszvényes és csuros bajok, u. m. gerinc-egy bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pscherhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacs, sebes- vagy gyulladt-mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lón kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 krajczár.

Fagybalzsam Pscherhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedy egy általánosan ismert kitűnő háziszor, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrottott gyomor, rossz emésztés és minden denemű altesti bajok ellen kitűnő háziszor. Egy üvegecsével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tszitító só Burlich A. W.-től. Kitűnő háziszor a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorrhé, aranyér, dugulás stb.ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalzam, 1 üveg 50 kr. egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadásellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábballit és mint árthatatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer gyomorhurut és minden a rendtlen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 frt.

Mia-Poko, kitűnő szer fejfájás, fogfájás, köszvény stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az esztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a késletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszeretnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetnek; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltetebbek.